

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 21.12.1967, sp. zn. 9 Tz 78/67, ECLI:CZ:NS:1967:9.TZ.78.1967.1

Číslo: 36/1968

Právní věta: Viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu vo zmysle § 264 odst. 1 tr. por. spočíva v tom, že správne zistený skutočný stav veci vykazuje znaky konkrétneho trestného činu. Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že okresný súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané, môže odvolací súd upozorniť súd prvého stupňa, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené alebo čím je treba znovu sa zaoberať, nesmie však k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať záväzné pokyny.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 21.12.1967

Spisová značka: 9 Tz 78/67

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování, Odvolání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 2 odst. 6
§ 264 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1968 sb. rozh.

Viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu vo zmysle § 264 odst. 1 tr. por. spočíva v tom, že správne zistený skutočný stav veci vykazuje znaky konkrétneho trestného činu.

Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že okresný súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané, môže odvolací súd upozorniť súd prvého stupňa, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené alebo čím je treba znovu sa zaoberať, nesmie však k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať záväzné pokyny.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 21. decembra 1967, [9 Tz 78/67](#).)

Rozsudkom okresného súdu v Lučenci z 1. júna 1966 sp. zn. 3 T 70/66 boli obvinení A a B uznaní vinnými, a to A trestným činom pokusu trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 tr. zák. a B trestným činom ruvačky podľa § 225 odst. 1 tr. zák. a odsúdení na tresty odňatia

slobody. Naproti tomu obvinené C a D boli podľa § 226 písm. b) a c) tr. por. oslobodené spod obžaloby pre trestný čin ruvačky podľa § 225 odst. 1 tr. zák., ktorého sa mali dopustiť tým, že 6. apríla 1965 v odpoľudňajších hodinách v K. po hádke obvineného A s D napadli vidlami obvineného A a jeho manželku, ktorí im rany oplácali, takže všetci boli zranení.

Tento oslobodzujúci výrok rozsudku bol napadnutý odvolaním okresného prokurátora. Z podnetu tohto odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 16. augusta 1966 sp. zn. 4 To 260/66 rozsudok okresného súdu v oslobodzujúcej časti zrušil a vrátil vec tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd vyslovil porušenie zákona týmto uznesením krajského súdu v ustanovení § 2 odst. 5, 6 a § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. por., napadnuté uznesenie ako aj obsahove nadväzujúce rozhodnutia zrušil a krajskému súdu prikázal nové prejednanie a rozhodnutie veci v inom zložení senátu.

Z odôvodnenia:

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukazuje krajský súd na to, že už vo svojich predchádzajúcich zrušujúcich uzneseniach vyslovil na základe vyhodnotenia vykonaného dokazovania záver, že v danom prípade treba posudzovať celú vec u zúčastnených osôb, okrem obvineného A, ako trestný čin ruvačky. Napriek tomuto právnomu názoru okresný súd mylne vyhodnotil vykonané dôkazy, čím porušil ustanovenie § 264 odst. 1 tr. por. a tým, že nevyhodnotil dôkazy i v ich súhrne, porušil aj ustanovenie § 2 odst. 6 tr. por.

Ďalej krajský súd uvádza, že z vykonaného dokazovania je možné zistiť, že obvinený A a B sú usvedčovaní z trestnej činnosti rodinou obvinených C a D. Naproti tomu obvinené C a D sú z trestnej činnosti usvedčované obvinenými A a B. Bolo preto za tohto stavu potrebné v súhrne vyhodnotiť výpovede všetkých zúčastnených osôb a ostatný dôkazný materiál, aby takto mohlo byť zistené, za akých okolností došlo k ublíženiu na zdraví jednak C a tiež ostatných osôb. Okresný súd sa postavil jednoznačne na stanovisko, že uveril len dôkazom, ktoré vyznievajú v prospech rodiny obvinených C a D. Takéto stanovisko je mýlne a odporuje vykonaným dôkazom. Neobstojí tvrdenie okresného súdu, že C sa nemohla dopustiť trestného činu ruvačky preto, že hneď na začiatku bola zasiahnutá úderom sekery obvineným A a upadla do bezvedomia. Takýto záver odporuje tomu, že obvinený A vo svojich výpovediach stále uvádzal, že to boli všetci z rodiny C a D, ktorí ho vidlami začali biť a že C vytrhol vidly z rúk, pričom sa týmito vidlami popichal. Zhodne vypovedá i obvinená B. Podľa názoru krajského súdu nemožno týmto dôkazom neveriť už z toho dôvodu, že je preukázané, že obvinený A potom, čo prišiel k miestu, kde došlo k hádke a neskoršie k ruvačke, hádal sa s E bez vzájomného fyzického napadnutia. Až keď na miesto činu prišli ostatní z rodiny C a D, mal podľa názoru okresného súdu útočiť obvinený A na E, pričom došlo k ublíženiu na zdraví C. Tento záver odporuje podľa názoru krajského súdu logike. Nie je totiž mysliteľné, aby obvinený A nevyužil početnej prevahy, pokiaľ so svojou manželkou bol vo výhode proti E a nezačal útok už vtedy, ale vyčkal až do doby, kedy E prišla pomoc a vtedy bol už v početnej nevýhode. Okrem toho vierohodnosti výpovedi obvinených A a B nasvedčuje i tá okolnosť, že obvinené C a D prišli na miesto činu s vidlami, čo ukazuje na to, že sa pripravili na útok proti A a s tým i počítali. Tomuto záveru krajského súdu nasvedčuje i zranenie, ktoré bolo A a B spôsobené. Neobstojí totiž zistenie okresného súdu ani v tom, že toto zranenie bolo spôsobené len obvinenou C, a to vtedy, keď došlo k zraneniu E a D, ktorí takto boli, podľa názoru okresného súdu, z ďalšej ruvačky vyradení. Okresný súd pri hodnotení dôkazov prehliadol, že obvinená C je staršia osoba narodená v r. 1907, pričom ide o osobu fyzicky slabšiu. Naproti tomu obvinený A a B sú osoby mladšie, sú fyzicky zdatnejšie. Preto má krajský súd za to, že obvinená C na obvinených A a B nemohla stačiť a k činu mohlo dôjsť tak ako to popisali A a B.

Ďalej, pokiaľ došlo k vyhodnoteniu jednotlivých výpovedí z hľadiska vierohodnosti, bolo podľa názoru

krajského súdu treba, aby bolo prihliadnuté i k charakteristike obvinených.

Porovnaním týchto záverov so závermi, ktoré krajský súd učinil v tejto veci v predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach, možno dovodiť, že krajský súd už od začiatku nadobudol presvedčenie, že pri správnom hodnotení dôkazov vo veci vykonaných vykazuje konanie všetkých obvinených znaky trestného činu ruvačky podľa § 225 odst. 1 tr. zák. Preto stále ako okresnému prokurátorovi tak i súdu prvého stupňa vytýkal, že dôkazy vo veci vykonané nie sú hodnotené v ich súhrne a že je nedostatkom, ak sa tieto orgány neriadia ním vysloveným právnym názorom, ktorý je záväzný.

Toto stanovisko krajského súdu nie je správne.

Krajský súd prehliada, že týmto stanoviskom zlučuje dva nezlučiteľné pojmy. Súd prvého stupňa je viazaný len právnym názorom vysloveným súdom druhého stupňa. V tomto konkrétnom prípade to znamená, že je viazaný názorom krajského súdu spočívajúcim v tom, že správne zistený skutočný stav veci vykazuje znaky trestného činu ruvačky podľa § 225 odst. 1 tr. zák. Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má krajský súd za to, že je tomu tak preto, že okresný súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané, môže odvolací súd upozorniť súd prvého stupňa, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené alebo čím je treba znovu sa zaoberať, nesmie však v tomto smere udeľovať záväzné pokyny, lebo v otázke hodnotenia dôkazného materiálu zostáva okresnému súdu nezávislé postavenie vyplývajúce zo zásady § 2 odst. 6 tr. por.

Pokiaľ potom krajský súd upozorňuje okresný súd na nedostatky v skutkových zisteniach ohľadne obvinených C a D, sám sa dopúšťa tej chyby, že hodnotí dôkazy vo veci vykonané jednostranne, dopĺňa toto hodnotenie nepodloženými úvahami a snaží sa tak dosiahnuť cieľa, ktorý si vytýčil, tj. preukázať, že v danom prípade konanie obvinených vykazuje znaky trestného činu ruvačky podľa § 225 odst. 1 tr. zák.

Tento nesprávny postup krajského súdu mal za následok, že boli ním prehliadnuté podstatné okolnosti prípadu majúce vliv na správnosť skutkových zistení a na právne posúdenie veci, ktoré v značnom rozsahu správne okresný súd zistil a hodnotil.